

Nr 472.

Av herr **Bärg** i Katrineholm **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 382, angående tillfällig lönereglering för tjänstemän vid postverket m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 382 föreslås tillfällig löneförbättring för tjänstemän vid postverket. Propositionen i fråga är byggd på förslag uppgjort av »1915 års kommission för gemensamma avlöningsbestämmelser vid kommunikationsverken med flera verk».

Som av propositionen framgår, förskriva sig nu gällande avlöningsbestämmelser vid postverket i vad det angår den lägre personalen från år 1913. Även de förändringar, som då vidtogos, voro icke av allt för genomgripande art, utan inskränkte sig till rent nödtorftiga förbättringar. Frånsett lönebeloppen kvarstå därför alltjämt en hel del förvisso berättigade önskemål från personalens sida alltjämt ouppfyllda. Sålunda har från personalhåll betonats behovet av bättre förmåner i fråga om semester, avlöning vid ledighet på grund av sjukdom, fri läkarevård och medicin för familjemedlemmar, beräkning av tjänstår m. fl. önskemål av för personalen viktig beskaffenhet. I anledning av föreliggande förslags provisoriska beskaffenhet inskränka vi oss emellertid nu att endast påyrka ändringar i ett par här berörda punkter, vilka ändringar synas oss kunna vidtagas utan att på något som helst sätt rubba nu bestående system och ej heller lägga hinder i vägen för genomförande av sådan gemensamhet i avlöningsbestämmelserna vid de olika verk som ifrågasatts.

Dessa förändringar avse, dels beredande av bättre löneförmåner vid ledighet för sjukdom, dels förbättringar i fråga om tjänstårsberäkning för erhållande av avlöningsförhöjning. Likaså beträffande löne-

beloppen anse vi goda skäl föreligga att påyrka en förhöjning för vissa befattningshavare.

Slutligen hemställa vi om de nya bestämmelsernas ikraftträdande från och med den 1 januari detta år.

*Avlöning vid
tjänstledighet
för sjukdom.*

I avlöningsreglementets § 14 anges den tid, under vilken respektive befattningshavare under vissa förhållanden äga rätt att åtnjuta semester. Denna tid utgör per år för vissa högre befattningshavare 45 dagar, för mellangrupperna 30 dagar och för de lägre grupperna 15 dagar. Under dylik semestertid åtnjutes oavkortad avlöning. Av skäl som ovan anförts, avstå vi nu från att påyrka någon ändring häri, ehuru den lägre personalens missgynnade ställning i detta hänseende är i ögonen fallande. Däremot synes oss, som om den personal, som icke åtnjuter längre tids semester, kunde beredas en påkallad förbättring i avlöningshänseende därigenom, att full avlöning utginge vid ledighet för sjukdom eller svag hälsas vårdande upp till tid, som motsvarar den längre semestern. Oavkortad avlöning utgår nämligen icke nu vid ledighet för här nämnd orsak i annat fall och i större utsträckning, än vad tillkommande semester kan förslå att täcka tiden med. Vid statens järnvägar, där semestertidens uppdelning skett ungefärligen som ovan anförts, är personalen tillförsäkrad den förmånen att få åtnjuta full avlöning bland annat vid sjukdom och svag hälsas vårdande i 45 dagar. Dock må det sammanlagda antalet dagar av ledighet för sjukdom, svag hälsas vårdande och semester, under vilka fullt arvode må uppbäras, icke överstiga 45. Oss synes rimligt, att liknande förmåner beredas postpersonalen. Härigenom skulle även ett närmande ske i fråga om eftersträvad likformighet i avlöningsbestämmelserna verken emellan. Vi hemställa därför om en förändring av postverkets avlöningsreglementes § 2 mom. 3 i enlighet härmed.

*Tjänstårsbe-
räkning vid
avlöningssupp-
flyttning.*

I samma paragraf mom. 5 bestämmes, att »avlöningsförhöjning tillträdes vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänst-åldern blivit uppnådd». Härav följer, att en befattningshavare, som anställes t. ex. den 1 februari eller den 1 april, får utgöra 11 respektive 9 månaders längre tjänstetid för erhållande av avlöningsförhöjning än den i reglementet som normalt angivna.

Då dessa ojämnheter väl uteslutande orsakas av förhållanden, till vilka befattningshavaren själv är skuldlos, synes det oss som med rättvisa och billighet förenat, att en rättelse i någon mån komme till stånd. Om nu avlöningstekniska skäl tala för bibehållande av hela kalenderår

i beräkningarna, borde en rättelse kunna ske såmedelst, att, om en befattningshavare varit anställd i minst 6 månader av året, finge han räkna helt år, men hade han haft anställning kortare tid, ginge han den förlustig. Härigenom komme verket och befattningshavarna så att säga att halvera om icke fulla år, vilket vill synas någorlunda rättvist. Ett liknande yrkande är även framställt berörande statens järnvägspersonals avlöningsreglemente, och hemställa vi om samma bestämmelse även i fråga om postpersonalen.

Den i propositionen föreslagna löneförhöjningen ter sig måhända, jämförd med vad som föreslagits för motsvarande klasser vid andra verk, fullt tillfredsställande. En jämförelse med de totala avlöningsbeloppen verken emellan visar dock, att den skedda förhöjningen ingalunda lyftat postverkets personal upp på en högre lönenivå än de övriga. Det jämförelsevis låga avlöningssläge, denna personal intagit, har betingat dessa avsevärda tillskott för att nå någorlunda likställighet. Man må nämligen bemärka, att några tillfälliga lönetillägg liksom för en del annan personal ha icke, vilket departementschefen och kommissionen påpeka, kommit denna personal till del under krisåren i annan mån än den samtliga statstjänarekårer tillkommande krigstidsersättningen. För denna personal kvarstå bestämmelserna oförändrade sedan långt före krigsutbrottet, dock med den förändring, vilken, som ovan sagts, skedde för den lägre personalen år 1913. Som i propositionen anföres, gick dock denna reglering huvudsakligen ut på att tillämpa nyare grundsatser i fråga om avlöningsskalornas konstruktion, tid för ålderstilläggs erhållande och dylikt. Det är då tydligt, att den del av personalen, som redan före kristiden intog ett avlöningssläge invid existensminimum, måst lida hårt under dyrtidstrycket. Detta måste anses som ett starkt skäl att icke, i tider som dessa, tillmäta lönesatserna så knappa, att de, innan de komma i tillämpning, te sig otillfredsställande.

Även ur rekryteringssynpunkt är en tillfredsställande löneförbättring påkallad. »Flykten från statstjänsten» har icke lämnat postverket oberört. Vad den lägre personalen, med vilken vi här närmast sysselsätta oss, angår, har generalpoststyrelsen under de senare åren vid rekrytering sökt tillämpa den s. k. civilanställningen, d. v. s. personalens huvudsakliga rekrytering har skett från uttjänt militärmanskap. Men denna rekrytering har icke visat sig medföra avsett resultat, enär en mängd dylika aspiranter efter kortare tid lämnat postverket. Även rekrytering från civilt håll, varmed nu sent omsider gjorts försök, har icke slagit väl ut, givetvis därför att de utbetalade lönerna icke för-

Löne-
beloppen.

mått locka kvalificerat folk att taga anställning. Då postverket till aspiranter och tillfälligt anlitade arbetskrafter betalar en mycket låg avlön, har även härav följt, att så stor vikarienöd blivit rådande, att det är fara värt, att bestämmelsen om personalens semesterledighet blir en pappersparagraf. Under fjolåret inträffade sålunda, att flera tjänstemän »av brist på lämplig vikarie» gingo förlustiga dem tillförsäkrad semester, och i år lära utsikterna icke vara ljusare.

Postverket ålägges tid efter annan nya arbetsuppgifter, de värden, som befordras av postverket, ökas oförtövat, allmänhetens benägenhet att försända kontanta penningar och värdeföremål i vanliga försändelser, samt den så starkt utvidgade pakettrafikens svårkontrollerbarhet, ställa på denna personals plikttrohet och hedersbegrepp de allra största krav. En tillfredsställande lönereglering i överensstämmelse med tidens krav är emellertid ett oeftergivligt villkor, om rekryteringen skall kunna ske så, att dessa kvalifikationskrav fyllas, och därmed undvikas de följder, man redan nu förmärkt, till följd av bristande urskiljning vid anställande av ny personal.

Av här i största korthet antydda skäl anse vi en förhöjning av de föreslagna lönebeloppen för de fyra lägsta avlöningsgrupperna manliga befattningshavare vara påkallad. Vid fixerande av dessa belopp ha vi sökt åstadkomma möjligaste likställighet med vad som motionsledes föreslagits för personal av närmast jämförlig grad vid de övriga kommunikationsverken, för vilka förslag om lönereglering nu föreligger. En förhöjning av de i propositionen föreslagna beloppen med 200 kronor synes rätt väl sammanfalla med vad som påyrkats i dessa motioner. Vi hemställa därför om berörda förhöjning utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit för överpostiljon, förste postiljon, postiljon av klass 1, postiljon av klass 2 och vaktmästare hos generalpoststyrelsen.

Tid för bestämmelsernas trädande i kraft.

I fråga om de nya bestämmelsernas ikraftträdande, anse vi flera skäl starkt tala för, att detta sker den 1 januari i år. Generalpoststyrelsen har ju påyrkat detsamma liksom samma önskemål framförts från de övriga kommunikationsverkens styrelser beträffande deras verks personal. De hittills alltför låga lönerna, den långa väntan på förbättring, svårigheten med tillfredsställande rekrytering, den allt fort pågående prisstegringen på förnödenheter, allt talar för, att personalen icke längre än vad oundgängligt är undanhålles en löneförbättring, som långt före detta borde kommit dem till del.

På grund av vad vi anfört få vi hemställa, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 382

dels måtte besluta i följande bilaga föreslagna ändringar i §§ 1 och 2 i det förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän i postverket, vilket såsom bilaga åtföljer propositionen,

dels besluta, att det nya avlöningsreglementet må träda i kraft den 1 januari 1918, vid vilken tid avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket av den 20 juni 1913 i de förändrade delarna upphör att gälla.

Stockholm den 25 maj 1918.

A. J. Bärq.

Ernst Eriksson
i Stockholm.

Carl Lovén.

Ernst Hage.

Bilaga.

**Förslag till ändringar i Kungl. Maj:ts förslag till nådig kungörelse an-
gående vissa ändringar i avlöningsreglementet för tjänstemän vid
postverket av den 20 juni 1913.**

I avlöningstabellen i § 1:

	Kronor	År	Kronor	År	Kronor	År	Kronor	År	Summa
Överpostiljon			2,300	3	2,400	3	2,600	3	2,900
Förste postiljon	2,050	3	2,150	3	2,300	3	2,450	3	2,600
Postiljon av klass 1.....	1,850	3	1,950	3	2,050	3	{ 2,150 2,300 }	{ 3 3 }	2,450
Postiljon av klass 2, vakt- mästare hos generalpost- styrelsen	1,750	3	1,850	3	1,950	3	2,050	3	2,150

I § 2 mom. 3:

3. Tjänsteman äger — — — — änke- och pupillkassa.

Tjänsteman, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger upp-
bära hela lönen samt sådant ortstillägg och arvode, som hänföres till lön. Dock
äger tjänsteman, som åtnjuter ledighet för sjukdom eller svag hälsas vårdande, upp-
bära sin avlöning oavkortad under så lång tid att, inberäknat semester, full avlö-
ning utgår under högst fyratiofem dagar under ett och samma kalenderår.

Tjänsteman — — — — Kungl. Maj:t.

I § 2 mom. 5:

5. För — — — — tjänsten.

Avlöningsförhöjning — — — — bestämmelser.

Vid beräkning av antalet tjänsteår skall halvt år och därutöver räknas så-
som helt år men mindre än ett halvt år däremot ej medräknas.

Vid befordran — — — — fast avlöning.

Därjämte — — — — medfört.